

Dosarul nr. 3ra-804/22
2-21045461-01-3ra-05082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Stela Bocancea, reprezentată de avocatul Nicolae Chilat

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Stelei Bocancea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Stela Bocancea și menținută hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea

constată:

La 26 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Stela Bocancea, reprezentată de avocatul Nicolae Chilat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii a indicat că la 12 februarie 2018, a fost încheiată căsătoria între dânsa și Ivan Bocancea.

A relatat că în rezultatul căsătoriei, la XXXXX, s-a născut copilul comun, XXXXX.

A comunicat că la 4 februarie 2021, a depus la CTAS sect. Râșcani mun. Chișinău o cerere cu privire la acordarea indemnizației de maternitate pentru nașterea copilului XXXXX.

A notat că prin decizia CTAS sect. Râșcani mun. Chișinău nr. 1421 din 11 februarie 2021, a fost refuzată în satisfacerea cererii, din motiv că nu există temei legal pentru stabilirea indemnizației de maternitate în calitate de soție aflată la întreținerea soțului, deoarece dânsa este angajată în câmpul muncii și contractul individual de muncă este suspendat la data de 19 februarie 2020.

De asemenea, a fost invocat că potrivit art. 16 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 și pct. 58 din Hotărârea Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă nr. 108 din 3 februarie 2005 există temei de a refuza în stabilirea indemnizației de maternitate.

A mai precizat că nici adresarea cu cerere prealabilă nu s-a soldat cu succes.

A opinat că actele emise de organele de asigurări sociale sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece dânsa, în sensul Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 și al Regulamentului nr. 108 din 3 februarie 2005, are calitatea de soție care se află la întreținerea soțului asigurat, Ivan Bocancea.

Totodată, a mai relevat că dânsa nu se află în niciuna dintre situațiile prevăzute la art. 4 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

La data de 1 noiembrie 2017 a încheiat contract individual de muncă cu IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți, fiind angajată în calitate de medic rezident cu specialitatea "Medicină internă", însă acest contract a fost suspendat din anul 2018, fapt ce presupune că dânsa nu a prestat muncă și nu a realizat niciun venit pentru perioada de suspendare, angajatorul fiind scutit de la plata drepturilor salariale.

Potrivit certificatului eliberat de IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți, se confirmă că aceasta nu a înregistrat venituri pe parcursul anilor 2018-2019, deci pentru respectiva perioadă contractul individual de muncă a fost suspendat, ulterior perioada de suspendare fiind prelungită până la 19 februarie 2021.

A reiterat că în perioada 2018-2021, dânsa nu a realizat niciun venit asigurat și nici nu a fost persoană asigurată, fapt îi conferă calitatea de soție aflată la întreținerea soțului asigurat.

Din interpretarea logico-juridică a art. 6 alin. (7) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004, pct. 49¹ și pct. 58 din Regulamentul nr. 108 din 3 februarie 2005, rezultă că pct. 58 nominalizat se referă la situația în care soția avea statut de persoană care se află la întreținerea soțului, iar în cazul în care soțul se afla în perioada suspendării contractului individual de muncă, indemnizația se stabilește de la data când soțul femeii aflate la întreținerea acestuia urma să-și reia activitatea, și nicidecum nu pot fi reținute alegațiile CTAS sect. Râșcani mun. Chișinău, precum că indemnizația de maternitate nu poate fi achitată, deoarece dânsa nu și-a reluat activitatea în câmpul muncii.

A conchis că întrunește exigențele legale pentru a beneficia de indemnizația de maternitate în calitate de soție aflată la întreținerea soțului, iar actele defavorabile contestate îi lezează grav dreptul de a beneficia de indemnizația enunțată și provoacă suferințe psihologice severe urmare a inacțiunii pârâtului manifestată prin indolență în soluționarea cererii, limitarea în a beneficia de drepturi fundamentale incontestabile.

Acțiunile pârâtului au dus la intimidarea sa excesivă, lezarea dreptului la protecție socială garantată de stat, crearea unei atmosfere insuportabile de stres care au cauzat un prejudiciu moral acut, starea emoțională fiind și mai stresantă, în virtutea faptului că după nașterea copilului nu a simțit niciun ajutor din partea organelor de stat.

Și-a întemeiat pretențiile în baza Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, Legii nr. 489 din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Hotărârii Guvernului nr. 108 din 3 februarie 2005 privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și a Codului administrativ.

A solicitat: 1) admiterea acțiunii; 2) constatarea ilegalității și anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Rîșcani mun. Chișinău nr. 1424 din 11 februarie 2021 privind refuzul stabilirii indemnizației de maternitate în privința dânzei, pentru copilul minor XXXXX (născut la XXXXX), precum și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-446/21 din 15 martie 2021 privind respingerea cererii prealabile; 3) obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la stabilirea și achitarea indemnizației de maternitate în beneficiul său, pentru copilul minor XXXXX, născut la XXXXX, în calitate de soție aflată la întreținerea soțului Ivan Bocancea, în baza Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale; 4) repararea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul său a prejudiciului moral cauzat prin emiterea actului administrativ individual defavorabil ilegal în mărime de 20 000 de lei; 5) încasarea cheltuielilor de judecată sub forma cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 000 de lei.

Prin hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 15 iunie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Stela Bocancea, reprezentată de avocatul Nicolae Chilat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 16 noiembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Stela Bocancea și menținută hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că, în speță, contractul individual de muncă încheiat între reclamantă și angajatorul său este suspendat, iar în conformitate cu art. 75 alin. (2) și (3) Codul muncii, suspendarea contractului individual de muncă

presupune suspendarea prestării muncii de către salariat și a plății drepturilor salariale (salariu, sporuri, alte plăți) de către angajator.

Astfel, instanțele de judecată au relevat că suspendarea contractului individual de muncă nicidecum nu duce la încetarea contractului individual de muncă, legislația muncii stabilind într-o manieră clară și exhaustivă temeiurile de suspendare și încetare a raporturilor de muncă cu efectele de rigoare ce rezidă din aceste stări juridice. Or, persoana care își are suspendat contractul individual de muncă este în continuare angajată în câmpul muncii, iar contractul individual de muncă generează efectele juridice enunțate în norma citată mai sus.

Prin urmare, instanțele inferioare au concluzionat că autoritatea publică pârâtă, la examinarea cererii privind stabilirea și achitarea indemnizație de maternitate pentru copilul minor, în calitate de soție aflată la întreținerea soțului Bocancea Ivan, corect a aplicat normele legale în vigoare la data emiterii răspunsului, astfel încât CNAS și-a exercitat dreptul discreționar în corespundere cu art. 16 Cod administrativ, prin urmare întemeiat a refuzat în satisfacerea cererii.

La 2 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Stela Bocancea, reprezentată de avocatul Nicolae Chilat a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 27 iulie 2022, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului și-a manifestat dezacordul față de decizia contestată a instanței de apel, considerând-o nefondată și ilegală.

A punctat că pentru a decide respingerea acțiunii, instanțele ierarhic inferioare nu au invocat niciun argument plauzibil, limitându-se la expunerea formală a normelor aplicabile speței.

La fel, a expus că instanțele de judecată s-au limitat doar la indicarea poziției părților în hotărârile contestate, ceea ce nu corespunde exigențelor de motivare a unei hotărâri judecătorești în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În același timp, a consemnat că argumentul instanțelor inferioare, precum că Legea nr. 289/2004 are prioritate în aplicare față de Hotărârea de Guvern nr. 108 din 3 februarie 2005, nu corespunde realității, or, între aceste acte normative nu există divergențe, ci acestea se completează reciproc, iar la interpretarea normelor juridice prevăzute de ultimele, nu este necesar de a vedea care normă are forță juridică superioară.

A accentuat și că soluția adoptată de către instanțele ierarhic inferioare îi încalcă dreptul la protecția socială din partea statului, precum și dreptul la un trai decent pentru sine și copilul său.

A reiterat poziția expusă în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, precum că dânsa întrunește toate condițiile cerute de lege pentru a beneficia de indemnizația de maternitate, în calitate de soție care se află la întreținerea soțului asigurat, iar decizia CTAS sect. Rîșcani mun. Chișinău nr. 1424 din

11 februarie 2021 privind refuzul stabilirii indemnizației de maternitate în privința sa îi lezează grav dreptul de a beneficia de indemnizația garantată de lege.

La 16 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință la recursul formulat de Stela Bocancea, reprezentată de avocatul Nicolae Chilat, solicitând respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat/inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 25 mai 2022 (f. d. 132).

Este cert și faptul că la 2 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Stela Bocancea, reprezentată de avocatul Nicolae Chilat a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 145).

Decizia motivată din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată la adresa electronică a reprezentantului recurentei, avocatul Nicolae Chilat, la 26 iulie 2022, fapt confirmat prin extrasul de pe poșta electronică (f. d. 147).

Se mai constată că la 27 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, a fost depusă motivarea recursului împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 149-150 verso).

Astfel, recursul depus de Stela Bocancea, reprezentată de avocatul Nicolae Chilat împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Stela Bocancea, reprezentată de avocatul Nicolae Chilat, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului

administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre

din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Stela Bocancea, reprezentată de avocatul Nicolae Chilat.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Stela Bocancea, reprezentată de avocatul Nicolae Chilat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu